

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 171/2013-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. júla 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti JUDr. L. S., P., zastúpeného advokátom JUDr. Š. K., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 62/2008 (predtým v konaní vedenom Okresným súdom Trnava pod sp. zn. PN 4 C 5/2000), za účasti Okresného súdu Piešťany, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. L. S. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 62/2008 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 286/07-23 z 28. februára 2008 p o r u š e n é b o l i .

2. JUDr. L. S. priznáva finančné zadostučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť JUDr. L. S. trovy konania v sume 489,06 € (slovom štyristoosemdesiatdeväť eur a šesť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Š. K., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. novembra 2012 faxom doručená sťažnosť JUDr. L. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 62/2008 (predtým v konaní vedenom Okresným súdom Trnava pod sp. zn. PN 4 C 5/2000).

Sťažovateľ v sťažnosti najmä uvádza:

«Sťažovateľ je fyzickou osobou, ktorá je účastníkom súdneho konania vedeného na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 4 C 62/2008 (predtým vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. PN 4 C 5/00). Konanie vedené na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. PN 4 C 5/00 sa začalo podaním žaloby dňa 7. 9. 1999. Sťažovateľ je žalovaným účastníkom konania, a to v IV. rade.

Porušovateľ je všeobecným súdom Slovenskej republiky, ktorý rozhoduje o právnej veci vedenej pod sp. zn. 4 C 62/2008 (predtým vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. PN 4 C 5/00)...

Ústavný súd rozhodol dňa 28. februára 2008 nálezom č. k. II. ÚS 286/07-23, ktorým skonštatoval porušenie namietaných práv sťažovateľa, priznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie 20 000 Sk, priznal sťažovateľovi náhradu trov konania a prikázal Okresnému súdu Piešťany konať vo veci vedenej pod sp. zn. 4 C/62/2008 bez zbytočných prietahov. Nález z roku 2008 nevytvára prekážku rozhodnutej veci pre túto sťažnosť. Ani po takmer piatich rokoch od nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 286/07-23 nie je vec na Okresnom súde Piešťany meritórne rozhodnutá...

Sťažovateľ podal sťažnosť predsedníčke Okresného súdu Piešťany, na ktorú mu bolo odpovedané formou Upovedomenia o spôsobe vybavenia sťažnosti zo dňa 03. 08. 2012 (ďalej aj len „Upovedomenie“). Z Upovedomenia je zrejmé, že sťažnosť je porušovateľom považovaná za neopodstatnenú...

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv z dôvodu, že konanie, ktorého je účastníkom, začalo v roku 1999, t. j. pred približne 13 rokmi.

Po 8 rokoch od začatia konania konštatoval ústavný súd porušenie práva ako podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy, tak aj práv zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Aj napriek príkazu, ktorý formuloval ústavný súd pre všeobecný súd v náleze z roku 2008, nie je vec ukončená. Sťažovateľ zastáva názor, že uvedená dĺžka konania v tomto prípade nie je závislá od zložitosti právneho sporu vedeného v konaní pred prvostupňovým súdom a nie je ani vyvolaná správaním sťažovateľa...

Porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/62/2008 je zrejmé z toho, že konanie trvá 13 rokov a nie je stále meritórne ukončené.

Nakoľko Ústavný súd Slovenskej republiky môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili aj primerané finančné zadostučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, žiada sťažovateľ aj o priznanie primeraného finančného zadostučinenia. ... »

Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo JUDr. L. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v

primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/62/2008 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Piešťany prikazuje Ústavný súd Slovenskej republiky, aby v konaní vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 4 C/62/2008 konal bez zbytočných prieťahov.

3. JUDr. L. S. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva finančné zadosťučinenie v sume 12 000 EUR (slovom dvanásťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť JUDr. L. S. náhradu trov právneho zastúpenia na účet advokáta JUDr. Š. K..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa k nej vyjadrila. Predsedníčka okresného súdu sa k sťažnosti vyjadrila v prípise sp. zn. Spr. 832/12 z 31. decembra 2012, z ktorého okrem prehľadu doterajších procesných úkonov súdu v namietanom konaní vyplýva, že po doručení nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 286/07-23 z 28. februára 2008 bola so zákonným sudcom spísaná zápisnica, v ktorej uviedol, že nariadi termín pojednávania na najbližší možný termín. Následne predsedníčka okresného súdu opätovne vyzvala zákonného sudcu (č. l. 280), „*aby nariadil termín pojednávania vzhľadom na právoplatný nález Ústavného súdu SR a vykonávaný dohľad v súvislosti s jej konštatovaním zo dňa 28. 10. 2009 a opodstatnenej sťažnosti na prieťahy v konaní*“. Následne „... *Z dôvodu zmeny obsadenia Okresného súdu Piešťany bol daná právna vec dodatkom č. 2 k rozvrhu práce na rok 2010 pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi... ktorá aj napriek prideleniu asi 450 vecí do senátu, vo veci bezprostredne začala konať...*“.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 171/2013-17 z 27. marca 2013 ju prijal na ďalšie konanie v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 62/2008 v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 286/07-23 z 28. februára 2008, a vo zvyšnej časti ju odmietol ako neprípustnú.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd podpredsedníčku okresného súdu, aby oznámila, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a prípadne doplnila vyjadrenie predsedníčky okresného súdu k sťažnosti z 31. decembra 2012. Podpredsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr. 832/2012 doručenom ústavnému súdu 27. mája 2013 oznámila, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, pričom zároveň oznámila, že nepovažuje za potrebné doplniť predchádzajúce vyjadrenie okresného súdu k sťažnosti z 31. decembra 2012.

Dňa 28. mája 2013 vyzval ústavný súd právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadril, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň mu zaslal vyjadrenia okresného súdu z 31. decembra 2012 a z 21. mája 2013 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

Právny zástupca sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 10. júna 2013 oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci, a zároveň v ňom okrem iného uviedol: *„Sťažovateľ je v konaní vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 4 C/62/2008 zastúpený advokátom JUDr. M. T., čo vyplýva aj zo samotného vyjadrenia (bod 41. vyjadrenia). Aj v čase, keď sťažovateľ nebol zastúpený advokátom, nežiadal o odročovanie pojednávania, čo takisto koniec koncov vyplýva aj z podaného vyjadrenia (napr. bod 5. vyjadrenia - sťažovateľ len oznámil, že nebude na území Slovenskej republiky). Sťažovateľ má za to, že je len vecou súdu, ak neustanovil niektorým účastníkom konania opatrovníkov, napriek tomu, že bol na to dôvod. To, že sa sťažovateľ už dlhšiu dobu nezdržuje na adrese... P., pretože je dlhodobo v zahraničí neznamená, že by sa v tejto veci malo konať s prietiahmi. Poukázať možno aj na to, že k prietahom dochádzalo aj skôr, teda ešte v čase, keď sa sťažovateľ na území Slovenskej republiky nachádzal. Sťažovateľ ako účastník konania neprispel k prietahom v predmetnom konaní. Sťažovateľ a jeho manželka žijú v zahraničí a majú záujem na tom, aby sa predmetná vec právoplatne skončila čo najskôr, a nie je ich záujmom žiť v stave neistoty. Účastník konania, ktorý nežiada pre svoju neprítomnosť na*

územi Slovenskej republiky odročiť pojednávanie, dokonca sa nechá zastúpiť advokátom, a to bez ohľadu, že plná moc bola založená do registra Spr., predsa nespôsobuje svojim správaním prietah v konaní. Vyjadrenie vypracované JUDr. T. bolo doručené súdu 11. 05. 2010 (ako vyplýva z bodu 41. vyjadrenia), nie je ale zrejmé, prečo ak má súd doručené plnomocenstvo k registru Spr, toto bezodkladne nepremietne aj do jednotlivých konaní, ku ktorým sa splnomocnenie viaže. Záverom sa žiada dodať, že príkaz ústavného súdu vyjadrený v náleze č. k. II. ÚS 286/07-23 zo dňa 28. februára 2008 nebol rešpektovaný, nakoľko dnes, t. j. ani po viac ako 5 rokoch od rozhodnutia ústavného súdu č. k. II. ÚS 286/07-23 nie je vec právoplatne rozhodnutá.“ Právny zástupca pripojil k svojmu vyjadreniu vyčíslenie trov právneho zastúpenia.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a podpredsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 286/07 už rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. O tejto sťažnosti ústavný súd rozhodol nálezom č. k. II. ÚS 286/07-23 z 28. februára 2008, v ktorom okrem iného vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 62/2008 porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom zároveň prikázal okresnému súdu v namietanom konaní konať vo veci bez zbytočných prietahov a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 20 000 Sk. Označený

nález nadobudol právoplatnosť 21. apríla 2008, keď bol (podľa doručenky založenej v spise sp. zn. II. ÚS 286/07) doručený okresnému súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v tomto konaní preskúmaval postup okresného súdu v namietanom konaní len v období po 21. apríli 2008.

Zo sťažnosti, z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 4 C 62/2008 a z písomných vyjadrení účastníkov konania ústavný súd zistil, že v období po 21. apríli 2008 bol priebeh namietaného konania takýto:

1. Dňa 31. júla 2008 okresný súd nariadil termín pojednávania na 8. október 2008 a v nasledujúcom období doručoval účastníkom konania predvolania na pojednávanie.

2. Pojednávanie nariadené na 8. október 2008 bolo odročené na 1. december 2008 z dôvodu, že niektorým účastníkom konania sa nepodarilo doručiť predvolanie na pojednávanie. Následne okresný súd 11. a 12. novembra 2008 a tiež 1. decembra 2008 vykonával úkony smerujúce k zisťovaniu pobytu účastníkov konania, ktorým sa nepodarilo doručiť predvolanie na pojednávanie.

3. Okresný súd uznesením č. k. 4 C 62/2008-235 z 23. apríla 2009 pripustil zmenu návrhu na začatie konania.

4. Dňa 1. apríla 2010 okresný súd uznesením ustanovil opatrovníka odporcom v 2., 4. a 5. rade a dal pokyn na doručovanie písomností účastníkom konania, u ktorých sa vyskytla prekážka v doručovaní.

5. Dňa 18. augusta 2010 bol spis predložený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. PN-4 C 5/2000-110 z 10. mája 2007; krajský súd uznesením č. k. 24 Co 331/2010-300 z 27. apríla 2011 odvolanie odmietol a spis vrátil okresnému súdu 22. júna 2011.

6. Okresný súd uznesením č. k. 4 C 62/2008-308 z 21. júla 2011 zrušil uznesenie o ustanovení opatrovníka odporcovi vo 4. rade, pričom zároveň vykonával úkony smerujúce k zisťovaniu pobytu odporcov v 2. a 3. rade a doručoval rozhodnutie odvolacieho súdu účastníkom konania.

7. Okresný súd uznesením č. k. 4 C 62/2008-326 z 23. januára 2012 ustanovil odporcovi v 2. rade opatrovníka a uznesením č. k. 4 C 29/2008-328 z toho istého dňa rozhodol o zmene osoby opatrovníka odporcovi v 5. rade.

8. V nasledujúcom období až do rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti vykonával okresný súd len úkony smerujúce k zisťovaniu pobytu účastníkov konania a doručovaniu súdnych zásielok.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní.

Keďže ústavný súd už nálezom č. k. II. ÚS 286/07-23 z 28. februára 2008 rozhodol, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 62/2008 porušil sťažovateľom označené práva, v tomto konaní mohol vzhľadom na § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde posudzovať postup okresného súdu v napadnutom konaní z hľadiska namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len v období po nadobudnutí právoplatnosti označeného nálezu, t. j. po 21. apríli 2008.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným

rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný urobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 a ods. 4 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, keď sa bude konať nové pojednávanie. Dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Predmetom posudzovaného konania je rozhodovanie o návrhu navrhovateľa, ktorým sa domáha vydania nehnuteľnosti proti viacerým odporcom (sťažovateľ je v procesnom postavení odporcu vo 4. rade, pozn.). Tento typ konania je štandardnou súčasťou sporovej agendy všeobecných súdov, a preto ho ústavný súd nepovažuje za právne zložité. Pretože okresný súd o merite veci v zásade nekonal, nemohla doterajšiu zjavne neprimeranú dĺžku namietaného konania ovplyvniť ani jej prípadná skutková zložitosť.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vychádzajúc z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 4 C 29/2008, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovi možno čiastočne pripísať negatívny podiel na doterajšej dĺžke namietaného konania najmä v súvislosti so zisťovaním jeho pobytu a doručovaním písomností, keďže sa dlhodobo zdržiava v cudzine, pričom okresnému súdu neoznámil adresu, na ktorú mu majú byť doručované písomnosti v cudzine, hoci mu doručoval písomné podania a osobne sa viackrát dostavil do informačnej kancelárie okresného súdu. Na tomto konštatovaní nič nemení ani skutočnosť, že sťažovateľ je od určitého štádia namietaného konania zastúpený advokátom. Uvedené správanie sťažovateľa ako účastníka konania síce nemôže ospravedlniť doterajšiu dĺžku namietaného konania, ale možno ho primerane zohľadniť pri určení sumy finančného zadosťučinenia.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 62/2008 v období po právoplatnosti nález č. k. II. ÚS 286/07-23 z 28. februára 2008, t. j. po 21. apríli 2008. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Zo súdneho spisu sp. zn. 4 C 62/2008 vyplýva, že okresný súd od právoplatnosti nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 286/07-23 z 28. februára 2008 vykonával vo veci len

procesné úkony a meritom veci sa dosiaľ nezaoberal. Doterajší priebeh namietaného konania je ako celok poznamenaný najmä neefektívnou a nedôslednou činnosťou okresného súdu, ktorý často duplicitne a nesústreďene doručoval súdne zásielky účastníkom konania na adresy, na ktorých bol ich pobyt neznámy, resp. opakovane zisťoval pobyt účastníkov konania. Z uvedeného vyplýva, že aj keď okresný súd nebol v posudzovanom období úplne nečinný, jeho činnosť možno vyhodnotiť ako neefektívnu a postup nedôsledne zorganizovaný, čoho dôsledkom je dlhodobá neschopnosť okresného súdu odstrániť stav právnej neistoty účastníka konania. Táto skutočnosť je osobitne závažná z hľadiska doterajšej dĺžky napadnutého konania (13 rokov), ako aj skutočnosti, že ústavný súd v náleze č. k. II. ÚS 286/07-23 z 28. februára 2008 okresnému súdu prikázal, aby v ďalšom období konal bez zbytočných prietáhov.

Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo aj v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu č. k. II. ÚS 286/07-23 z 28. februára 2008 k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Sťažovateľ sa tiež domáhal, by ústavný súd okresnému súdu prikázal konať v namietanom konaní bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd v tejto časti sťažnosti nevyhovel vzhľadom na skutočnosť, že okresnému súdu už nálezom č. k. II. ÚS 286/07-23 z 28. februára 2008 prikázal, aby konal v tomto konaní bez zbytočných prietáhov (bod 4 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho

domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje najmä takto: *„sťažovateľ je v neistom postavení, táto neistota je daná nielen tým, že právna vec, v ktorej je sťažovateľ účastníkom konania nie je dodnes, ani po 13 rokoch od začatia konania právoplatne ukončená, ale aj tým, že sekundárne dochádza k neistote v jeho majetkových právach. Sťažovateľ, nakoľko je účastníkom konania, je v ťaživej právnej neistote... Z uvedených dôvodov — dĺžka konania (približne 13 rokov), už takmer päť rokov existujúci príkaz ústavného súdu konať bez zbytočných prieťahov a absencia meritórneho rozhodnutia, je miera neistoty sťažovateľa vysoká a preto žiada sťažovateľ finančné zadosťučinenie vo výške 12 000 EUR.“*

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Pri rozhodovaní o určení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd zohľadňoval predovšetkým charakter neefektívnej činnosti okresného súdu v skúmanom období (napriek príkazu konať vo veci bez zbytočných prieťahov uloženému okresnému súdu nálezom č. k. II. ÚS 286/07-23), stav, v ktorom sa nachádza namietané konanie v čase rozhodovania ústavného súdu, ako aj jeho doterajšiu neprimeranú dĺžku, ktorá je z ústavného hľadiska zjavne neakceptovateľná (13 rokov), ale aj správanie sťažovateľa, ktorým do istej miery

prispeľ k vzniknutým priet'ahom v konaní, ako aj skutočnosť, že s'ťažovateľovi už v roku 2008 priznal finančné zadost'učinenie vo výške 20 000 Sk. Na základe týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadost'učinenia v sume 4 000 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v súlade s § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. Š. K. Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2011, ktorá bola 763 €, pri úkonoch právnej služby vykonaných v roku 2012 a za prvý polrok 2012, ktorá bola 781 €, pri úkone právnej služby vykonanom v roku 2013. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie s'ťažnosti a vyjadrenie z 10. júna 2013) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a b), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon v roku 2012 sumu 127,16 €, za úkon v roku 2013 sumu 130,16 €, čo predstavuje sumu 384,48 € a spolu s režijným paušálom dvakrát po 7,63 € a raz po 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) sumu 407,55 €, ktorú bolo potrebné zvýšiť o 20 % DPH (podľa § 18 ods. 3 vyhlášky), keďže právny zástupca s'ťažovateľa je platcom DPH; celková odmena za poskytnuté právne služby tak predstavuje sumu 489,06 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu s'ťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2013